

1) 'Ο νοτιοδυτικός άνεμος σύνθη. : Φυσάει από προ-
χτές ένας τρελλός γαρμπής. 'Εγύρισε 'ς τὸ γαρμπή και
θά 'χουμε βροχή σύνθη. 'Εβαλε ένα δυνατό γαρθή. Τὸ
πῆρε 'ς τὸ γαρθή πολλαχ. Τὸν ἐγύρισε 'ς τὸ γαρθή Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) || Φρ. Πιάβ' πουλὸ οὐ γαρθῆς σήμερα (εἶναι
πολὺ σφοδρὸς ὁ νοτιοδυτικὸς άνεμος) Τῆν. || Γνωμ.
'Αγαπάω τὸ γαρθή, γιατί βρέχει και κρατεῖ (ὁ νοτιο-
δυτικὸς άνεμος δὲν προκαλεῖ βροχὴν διαρκείας) Ζάκ.
κιάρος γαρθῆς ; κι ἄλλος γαρθῆς (κιάρος = καθαρὸς
ὁ καθ' αὐτὸ νοτιοδυτικὸς άνεμος διαρκεῖ πολὺ) Κεφαλλ.
'Ο πονέδες κι ὁ γαρθῆς, θὰ βραδυάση και θὰ 'δῆς (ὁ δυ-
τικὸς και ὁ νοτιοδυτικὸς άνεμος μεταβάλλονται πρὸς τὸ
ἐσπέρας) Πάρ. 'Ο πονέδης κι ὁ γαρθῆς, νὰ φυσήξῃ
και θὰ 'δῆς (διὰ τὴν συνήθη σφοδρότητα τῶν δύο άνέ-
μων) 'Ανδρ. Συνών. γαρμπινός, λίβας. β) 'Ο δυτι-
κὸς άνεμος Θράκ. (Μάδυτ.) Κρήτ. (Σητ.) γ) 'Ο νοτιο-
ανατολικὸς άνεμος Μακεδ. (Καστορ. κ.ά.) δ) 'Ο βορειο-
δυτικὸς άνεμος Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) 2) 'Ανεμος σφο-
δρὸς δημιουργῶν ἀτμόσφαιραν πυκνὴν και δυσάρεστον
Κεφαλλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) κ.ά. : Τὰ μοῦτρα του εἶναι
σὰ δοῦ γαρθῆ Κεφαλλ. || 'Ασμ.

Εἶσαι πάλι μουντρωμένος / σὰ γαρθῆς βουρουνιασμένος
'Απύρανθ. β) Μεταφ., ἄνθρωπος κατηφῆς και ὀργί-
λος Ζάκ. Κεφαλλ. : Εἶναι ένας γαρθῆς ! Κεφαλλ. γ)
'Ανθρωπος ἀλλήθωρος Κύθηρ. Χίος (Βροντ.) 3) Συνεκδ.,
εἰς τὴν γλῶσσαν τῶν μυλωθρῶν, ἡ πρὸς τὴν νοτιο-
δυτικὴν πλευρὰν ὁπῇ τοῦ τοίχου, εἰς τὴν προσαρμόζεται
δοκὸς χρησιμεύουσα νὰ στρέφῃ πρὸς τὸν νοτιοδυτικὸν
άνεμον τὸν ἄξονα τοῦ ἀνεμομύλου Κύθν. Πβ. σοκαρό-
τρυπα.

'Η λ. και ὡς ἐπών. 'Αθῆν. Κεφαλλ. και ὡς παρων.
Κέρκ. Κύθν. Μῆλ. Νάξ. (Ἀπύρανθ. Δανακ.) Πελοπν.
(Μάν.).

γαρμπιά ἡ, ἀμάρτ. γαρθιά Κέρκ.

'Εκ τοῦ οὐδ. οὐσ. γάρμπο, δι' ὃ ἰδ. γάρμπος 2,
και τῆς παραγωγ. καταλ. -ιά.

Εἶδος μορέας παραγωγῆς ὑποξίνους καρπῶς.

γαρμπίζω ἀμάρτ. γαρθίζω Κεφαλλ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γάρμπος.

'Επὶ οἴνου, παρέχω ὑπόξινον γεῦσιν : Γαρθίζει λίγο
τὸ κρασί.

γαρμπίλι τό, 'Αθῆν. κ.ά. γαρμπίλιο Λαύρ. κ.ά.

'Αμφιβόλου ἐτύμου. Κατὰ Ζ. Τζάρτζαν., Τεχν. ὅρ. οἰ-
κοδομ., 83, ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbuglio* = ἀνακάτωμα.

1) Τὰ εἰς πολὺ μικρὰ και στρογγυλὰ τεμάχια παρα-
σκευαζόμενα σκυῖρα, κατάλληλα διὰ τὴν κατασκευὴν
εἰδικοῦ σκυροστρώματος τῶν οἰκοδομῶν 'Αθῆν. κ.ά. :
Ρίξε μέσ' 'ς τὸ χαρμάνι δυὸ ζεμπίλια γαρμπίλι 'Αθῆν.
2) Τὸ εἰς μικρὰ τεμάχια μετάλλευμα, τὸ «ψιλὸ» (κατ'
ἀντίθεσιν πρὸς τὸ «χοντρὸ») Λαύρ. : 'Εβγῆκε δυὸ βα-
γόνια γαρμπίλιο.

γαρμπινά ἐπίρρ. ἀμάρτ. γαρθινά Κρήτ. (Κίτ. κ.ά.)
Μύκ. γαρπινά Πελοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γαρμπινός. 'Η λ. και ἐν Κρητικῷ
συμβολαίῳ τοῦ 1730 βλ. Χριστ. Κρήτ. 1 (1912), 50† :
«...και συνορεύει ἀπὸ ἀνατολικά και γαρμπινά...».

1) Νοτιοδυτικῶς Κρήτ. (Κίτ. κ.ά.) Μύκ. : 'Απὸ 'παὲ
νὰ πᾶς γαρθινά, θὰ βγῆς 'ς τὰ Λουσακιὰς Κίτ. 2) Βο-

ρειοδυτικῶς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) : Νὰ κάτσετε γαρπινά
'ς τὸ σπῖτι πὺν φυσᾷ λιγάι ἀέρας και κάνει δροσία Κίτ. ||
'Ασμ.

Βοηθᾶτε μου κι ἀφήσ'τε μου, γιὰ ν'ἀνεβοῦ 'ς τὴ γάμαρα,
π' ἄκουσα μνιὰ σφουριματ'ιά, 'ς τὸ πανεθῦρι γαρπινά
(ἐκ μοιρολ.) αὐτόθ.

γαρμπινάδα ἡ, ἀμάρτ. γαρθινάδα Κρήτ. (Κίτ.) Παξ.
'Εκ τοῦ Ἑνετ. *garbinada*.

'Ισχυρὰ πνοὴ νοτιοδυτικοῦ άνέμου ἐνθ' ἄν. : Σήμερο
φυσᾷ γαρθινάδα Κίτ.

γαρμπινάρω ἀμάρτ. γαρθινάρω Ζάκ.

'Εκ τοῦ ἐπιθ. γαρμπινός και τῆς παραγωγ. καταλ.
-άρω.

'Επὶ τῆς φορᾶς τοῦ άνέμου, στρέφομαι πρὸς τὸν νο-
τιοδυτικόν, φυσῶ ἐκ νοτιοδυτικῆς κατευθύνσεως : Νὰ
σοῦ πῶ, γυναῖκα, πὺν θὰ γαρθινάρῃ ;

γαρμπινάτσα ἡ, Μῆλ. 'αρθινάτσος ὁ, Νάξ. (Ἀπύ-
ρανθ.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαρμπινός, δι' ὃ ἰδ. γαρμπινός 2 α,
και τῆς παραγωγ. καταλ. -άτσα.

'Ο άνεμος γαρμπῆς, ὁ ἰδ. ἐνθ' ἄν. : 'αρθινάτσος
πάλι ἐγύρισεν 'Απύρανθ. 'Η λ. και ὡς παρων. ὑπὸ τύπ.
Γαρθινάτσος, 'Αρθινάτσος αὐτόθ.

γαρμπινός ἐπίθ. Λεξ. Βλαστ. 361 Δημητρ. γαρθι-
νός Κέρκ. Κεφαλλ. Κρήτ. Κύθν. Μύκ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.)
Παξ. Σῦρ. γαρθ'νός Προπ. (Μηχαν.) γαρπινός Πε-
λοπν. (Κίτ. Μάν.)

'Εκ τοῦ οὐσ. γαρμπῆς και τῆς παραγωγ. καταλ.
-ινός, ἡ ἐκ τοῦ Ἰταλ. *garbino*, τονισθέντος κατὰ τὰ
βορεινός, νοτινός, κλπ.

1) Νοτιοδυτικὸς, ἐστραμμένος ἢ κείμενος νοτιοδυτι-
κῶς Κρήτ. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σῦρ. : 'Σ τὸ γαρθινὸ κα-
δούνη τ' ἀβελιοῦ 'Απύρανθ. 'Απὸ τὴ γαρθινὴ μερέα Κρήτ.
β) Βορειοδυτικὸς Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) : Νὰ πάρης τὸ τσου-
κάλι τὸ γάλα ἀπὸ τὸ σιροκινὸ πανεθῦρι και νὰ δὸ βάλῃς 'ς
τὸ γαρπινὸ πὺν ἔχει δροσία Κίτ. 2) Οὐσ. α) 'Αρσ., γαρ-
μπῆς 1, ὁ ἰδ. Προπ. (Μηχαν.) — Λεξ. Βλαστ. 361.
β) Οὐδ., ὁ ἐλαφρὸς «γαρμπῆς», δι' ὃ ἰδ. γαρμπῆς 1,
Κέρκ. Κεφαλλ. Κύθν. Μύκ. Παξ. — Λεξ. Δημητρ. :
'Ενα ὁμορφο γαρθινὸ μᾶς πέταξε γιὰ μιὰ ὥρα ἀπὸ τὸ
Λόγο 'ς τὴν 'Αρπιστα Παξ. 'Αν τὸ γυρίσῃ γαρμπινὸ,
θά 'χουμε βροχὴ Λεξ. Δημητρ.

γάμπο τό, ἐνιαχ. — Λεξ. Μπριγκ. Πρω. Δημητρ.
Μ'Εγκυκλ. γάρβο ἐνιαχ. γάρμπος Εὔβ. ('Αχυν. κ.ά.)
Μεγίστ. Μῆλ. Χίος (Βροντ. κ.ά.) — Λεξ. Πρω. Δη-
μητρ. γάρμπους Εὔβ. ('Ακρ. κ.ά.) Στερελλ. ('Αράχ.
κ.ά.) γάρβος Θράκ. (Μάδυτ. κ.ά.) Κρήτ. Μύκ. Νάξ.
(Ἀπύρανθ.) Τῆν. γάρπος Σίφν. γάρμπος ὁ, Πελοπν.
(Τριφυλ.) γάρβος Κύθηρ.

'Εκ τοῦ Ἰταλ. *garbo* = χάρις, κομψότης,

1) 'Επὶ προσώπων ἢ πραγμάτων, ἡ χάρις, κομψότης,
συμμετρία, εὐρυθμία πολλαχ. : Εἶναι γυναῖκα μὲ γάμπο.
'Εχει γάμπο 'ς τὸ ντύσιμο και 'ς τὸ περπάτημα ἐνιαχ.
Παπούτσι χωρὶς γάρβο Πελοπν. (Κίτ. Μάν.) Περιπα-
τάει μὲ γάρβο Κεφαλλ. 'Σ τὸ ἴδιο γάρβο, καθὼς τ' ἀβέλ',
βάνομε τσαὶ τὴ σ'τσιὰ (σ'τσιὰ = συκιὰ) Τῆν. Τὰ παπού-
τσια του δὲν ἔχουνε γάρμπος Χίος (Βροντ.) 'Επρίπι νὰ

ντοῦ πιλική'ης λίγου νά ντοῦ φέρ'ς 'ς τοῦ γάρμπους τ' Εὐβ. ("Ακρ. κ.ά.) Δέν ἔχ' κανένα γάρμπους Στερελλ. ('Αράχ. κ.ά.) Δέν ἔχει γάρβος τὸ φόρεμα Κρήτ. Μύκ. Δέν εἰ' γαί πολὺ ὁμορφος, ἀλλὰ γάρβος ἔχει Νάξ. ('Απύρανθ.) "Αθρωπος δίχως γάρπος Σίφν. Κουβέντες δίχως γάρπος αὐτόθ. Αὐτὸ τὸ σπῖτι δέν ἔχει γάρβο Πελοπν. (Τριφυλ.) Τὸ ἔφερε 'ς τὸ γάρβο του Κύθηρ. β) Συνεκδ., οἱ ἀκκισμοί, αἱ ἐρωτοτροπίαί Κέρκ. ('Αργυρᾶδ.) Κεφαλλ. Λευκ. — Λεξ. Δημητρ.: "Η Λένη κάνει γάρβο μὲ τὸ Γιώργη 'Αργυρᾶδ. Τσοῦ 'πιακα νά κάνουνε γάρβο, ἐκεῖνος ἀπὸ τῇ στράτα κ' ἐκείνη ἀπὸ τῇ φανέστρα (φανέστρα = παράθυρον) αὐτόθ. Μωρέ, μοῦτρα γιὰ γάρβο! (εἰρωνικῶς) αὐτόθ. "Η Εὐανθία ἔχει γάρβο μὲ τὸ Γεράσιμο Λευκ. 2) "Η λεπτότης τῆς συμπεριφορᾶς, οἱ καλοὶ τρόποι Ζάκ. Κέρκ. Νάξ. ('Απύρανθ.) Τῆν. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: Τόσα χρόνια 'ς τὴν 'Αθήνα καὶ μιὰ σταλιά γάρβος δέν ἔχ'ς Τῆν. Νά 'δῆς τὸ γάρβος πὺν βαστᾷ τὸ πιρουνὶ καὶ τρώει! 'Απύρανθ. "Ενα σκέδιο κ' ἔνα γάρβος πὺν κουβεδιάζει, θαρρεῖ κανεὶς πὼς εἶναι ἑκατὸ χρονῶ! αὐτόθ. Εὐτουννοῦ πρέπει νά τοῦ τῇ φέρης μὲ ἄλλο γάρβο Ζάκ. Τό 'πε δίχως γάρμπο Λεξ. Δημητρ. 3) "Η φυσικὴ κλίσις, ἡ ἐμφυτος ἐπιδεξιότης περὶ τι Νάξ. ('Απύρανθ.) Τῆν. κ.ά.: "Ικεῖν' ἢ μ'κρὴ τ'ς Πηνελόπ'ς χουρεῦ' μ' ἔνα γάρβος, σὰ μινάλ' Τῆν. "Εχει εὐτὴ ἔνα γάρβος 'ς τὸ χορό, πὺν 'λίες κοπέλες τό 'χουνε 'Απύρανθ. Δέν ἔχει καθόλου γάρβος τσῇ δουλειᾶς αὐτόθ. β) Μεταφ., ἡ κλίσις, τὰ σημεῖα προγνώσεως, τοῦ καιροῦ Νάξ. ('Απύρανθ.): Δέν ἔχει ἐφέτι γάρβος γιὰ βροχές, θὰ ξεραθοῦμε βάλλι. Δέν ἔχει γάρβος γιὰ καλωσύνη, μόνο σῶπα (πρὸς προγινώσκοντα μεταβολὴν τοῦ καιροῦ πρὸς τὴν αἰθρίαν).

γαρμπόζα ἐπίρρ. ἀμάρτ. γαρβόζα Νάξ. ('Απύρανθ.) 'Εκ τοῦ ἐπίθ. γαρμπόζος.

'Επιχαρίτως, ἐπιδεξίως: Γαρβόζα πὺν χορεύγει! Γαρβόζα πὺν τὰ λὲς τὰ μοιρολόγια! Καὶ τῇ βελόνα πὺν περνᾷ, τῇ βερνᾷ γαρβόζα. Συνών. γαρμπόζικα, χαριτωμένα.

γαρμπόζικα ἐπίρρ. Λεξ. Δημητρ. γαρβόζ'κα Τῆν. (Πάνορμ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ ἐπίθ. γαρμπόζικος. 'Επιχαρίτως, κομψῶς ἐνθ' ἄν.: Πουλὺ γαρβόζ'κα ἦταν δ'μέν' 'ς τσι λῆιτάσεις ἱκεῖν' ἢ μ'κρὴ Πάνορμ.

γαρμπόζικος ἐπίθ. πολλαχ. γαρμπόζ'κους Εὐβ. ("Ακρ. κ.ά.) γαρβόζικος Κῶς Μύκ. Νάξ. ('Απύρανθ.) γαρβόζ'κους 'Ιμβρ. Τῆν. (Πάνορμ. κ.ά.)

'Εκ τοῦ ἐπίθ. γαρμπόζος καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. -ικός.

'Επὶ ζώων καὶ πραγμάτων, κομψός, σύμμετρος ἐνθ' ἄν.: "Ωραῖο αὐτὸ τὸ παπούτσι, ἔρχεται γαρμπόζικο 'ς τὸ πόδι σου 'Αθῆν. κ.ά. Γαρμπόζ'κον πρᾶμα αὐτὸ τοῦ μ'λάρ' π' ἀγόρασες Εὐβ. ("Ακρ. κ.ά.) Γαρβόζικα πὺν 'ναιν-δὰ παπούτσι σου! Κῶς Πουλὺ γαρβόζ'κα τὰ 'καμῖς τὰ παπούτσι Τῆν. (Πάνορμ. κ.ά.) Συνών. γαρμπᾶτος, γαρμπόζος 1.

γαρμπόζος ἐπίθ. Μεγίστ. Μῆλ. κ.ά. — Λεξ. Δημητρ. γαρβόζος Κέρκ. Κεφαλλ. Κῶς Λευκ. Μύκ. Νάξ. ('Απύρανθ.).

'Εκ τοῦ 'Ιταλ. *garboso* = κανονικός, σύμμετρος.

1) Κομψός, σύμμετρος, χαριτωμένος Κεφαλλ. Κῶς Μεγίστ. Μῆλ. Μύκ. Νάξ. ('Απύρανθ.) κ.ά. — Λεξ. Δημητρ.: Γαρμπόζο ρουχαλάκι Μῆλ. Γαρβόζομ-βού'ναιν δὲ μπόιν δης! Κῶς Γαρβόζομ - βού'ναιν δὲ ταμβάρο σ-σου αὐτόθ. Γαρβόζα γυναικα ἢ Στάμω! Κεφαλλ. Σὲ ὅλα τζη γαρβόζα κοπέλα, μάτι μὴ δὴ βιάση. 'Απύρανθ. Πιὸ γαρβόζα κουβέδα δέν ἔχ' ἀκουσμένη αὐτόθ. Καλὸ 'ναι τὸ 'ουρνάκι σας, γαρβόζο δείχνει θὰ 'ενῇ καλὸς χοῖρος αὐτόθ. 2) 'Ο ἐπιρρεπὴς εἰς τὰς ἐρωτοτροπίας, ὁ ἐρωτύλος Κέρκ. Λευκ.: Εἶναι γαρβόζος καὶ γυρῖζ' ἀπὸ χωριὸ σὲ χωριὸ δ'μένος κόν'τσα (κόν'τσα = κόντικα, σὰν κόντες) Λευκ. 'Η λ. καὶ ὡς παρων. Κεφαλλ.

γαρμπομηλιά ἢ, ἀμάρτ. γαρβομηλιά Κρήτ. (Μονοφάτσ.)

'Εκ τοῦ ἐπίθ. γάρμπος καὶ τοῦ οὖς. μηλιά.

Μηλέα παράγουσα καρποὺς γεύσεως ὑποζίνου. Συνών. ξινομηλιά.

γαρμπονοτιᾶ ἢ, ἀμάρτ. γαρβουνοτιᾶ Τῆν. (Λουτρ. Πάνορμ. κ.ά.)

'Εκ τῶν οὖς. γαρμπῆς καὶ νοτιᾶ.

'Ο μεταξὺ νοτίου καὶ νοτιοδυτικοῦ πνέων ἄνεμος.

γάρμπος ἐπίθ. ἀμάρτ. γάρβος Κέρκ. ('Αργυρᾶδ. κ.ά.) Κεφαλλ.

'Εκ τοῦ 'Ενετ. *garbo* = ξινός, στυφός.

1) 'Υπόζινος, στυφός (ἐπὶ οἴνου ἢ καρπῶν) ἐνθ' ἄν.: Μόρες γάρβες - σκάμνα γάρβα 'Αργυρᾶδ. Δὲ σοῦ φαίνεται λίγο γάρβο τὸ κρασί; Κεφαλλ. || 'Ασμ.

Θάλασσα γάρβα κι ἀρμυρή, δὲ γάνεις λίγο ρέμα, τ' ἔχω κ' ἐγὼ 'ς τὴν ξενιτειᾶ δυὸ μάτια ζαχαρένια; 'Αργυρᾶδ. 2) Οὖς. οὐδ., εἶδος ὑπερύθρου μούρου γεύσεως ὑποζίνου Κέρκ. ('Αργυρᾶδ. κ.ά.) Πβ. γαρμπιά. 'Η λ., ὑπὸ τὴν σημασίαν οἴνος στυφός, καὶ ἐν ἐπιστολῇ ἐκ Κερκύρας τοῦ ἔτους 1682· βλ. 'Ηπ. Χρον. 13 (1938), 112: «'Ελαβα καὶ μιὰ βαρέλλα γάρμπο καὶ τὸ χαίρομαι εἰς τὴν ὑγείαν τῆς αὐθεντίας σου».

γαρμποσύνη ἢ, Λεξ. Δημητρ.

'Εκ τοῦ οὖς. γάρμπο.

'Η κομψότης, ἡ χάρις. 'Αντίθ. ἀγαρβιά, ἀγαρβοσύνη.

γάρνεμα τό, Σύμ.

'Εκ τοῦ ρ. γαρνεύω.

'Επὶ τυχηρῶν παιγνίων, ὁ δόλος, ἡ ἀπάτη.

γαρνεύω Κάρπ. γαρνεύω Κάλυμν. Σύμ. γαρνεύω Κῶς

'Εκ τοῦ οὖς. γάρνιο.

Μεταβ. καὶ ἀμετβ., ἀπατῶ, στρεψοδικῶ (ἐπὶ παιγνίων κυρίως) ἐνθ' ἄν.: Γαρνεύεις με! Σύμ. 'ὲ σ-σὲ παίζ-ζω, γιὰτὶ γαρνεύτεις με Κῶς 'ὲ σ-σὲ παίτζουμε, γιὰτὶ γαρνεύεις Σύμ. Συνών. ζαβολιάζω.

γαρνιάζω ἀμάρτ. γαρνιάζω Λέσβ. γκαρνιάζω Πελοπν. ('Αρχαδ.) 'αρνιάζω Νάξ. ('Απύρανθ.) ρανιάζω Κύθηρ.

'Εκ συμφυρμού τῶν ρ. γαριάζω καὶ γανιάζω. Πβ. 'Ιω. Καλλέρ., Λεξικογρ. Δελτ. 8 (1958), 53 ὑποσ. 5.

